

2023-10-19 Nr. NV-2547

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-23-1392 TAIS-23-8287(2) TAP-23-1393 TAIS-23-8289(2) TAP-23-1394 TAIS-23-8290(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO (toliau – AAĮ) NR. I-2223 1, 6, 8, 19 ⁴ , 31 IR 33 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS ORO APSAUGOS ĮSTATYMO (toliau – AOAI) NR. VIII-1392 2, 4, 5, 7, 9, 10, 13 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 5 ¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO (toliau – ANK) 242, 268, 286 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymo projektų rengimą lėmė siekis efektyviau spręsti lokalias oro taršos problemas, išskiriant savivaldybių institucijų ir įstaigų vaidmenį aplinkos apsaugos srityje, suderinti įstatymų nuostatas su naujos redakcijos Vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) nuostatomis.

AAĮ projektas parengtas įvertinus savivaldybėms specialiaisiais teisės aktais suteiktus įgaliojimus ir atsižvelgus į joms teisės aktuose nustatytas aplinkos apsaugos funkcijas (šiuo metu AAĮ tokios nuostatos sistemiškai neatspindėtos). Savivaldybėms suteiktų įgaliojimų mastą nustato Konstitucijos 119 straipsnis ir jį detalizuojantis VSI. Ir valstybinių, ir savarankiškųjų funkcijų įgyvendinimas įpareigoja savivaldybes veikti pagal Konstituciją ir įstatymų suteiktą kompetenciją išimtinai bendruomenės interesams. VSI 6 straipsnio 28 punkte nustatyta viena iš savivaldybės savarankiškųjų funkcijų – aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga, aplinkos monitoringas.

Sprendžiama problema – Lietuvos miestuose viršijami Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojami sveikatai nepavojingi oro užterštumo kietosiomis dalelėmis lygiai¹, šildymo sezono laikotarpiu dažnai viršijama kietųjų dalelių KD₁₀ koncentracijos paros ribinė vertė. Oro kokybės išsamesnio vertinimo ir gerinimo poreikį pagrindžia ir 2022 m. Europos Komisijos (EK) pateiktas pasiūlymas dėl naujos oro kokybės direktyvos², kuriame siūloma griežtinti ES lygiu taikomas oro kokybės normas (kiek įmanoma labiau suderinti su PSO rekomenduojamais oro užterštumo lygiais).

Deginant kietąjį iškastinį kurą į aplinkos orą išmetamas didesnis kiekis azoto oksidų (toliau – NO_x), kitų sveikatai pavojingų teršalų (pvz., sunkiųjų metalų, patvariųjų organinių teršalų, sieros dioksido), palyginti su kitų rūšių kuro deginimu, pvz., biomasės. Poreikį mažinti dėl kietojo kuro deginimo į aplinkos orą išmetamų NO_x, kietųjų dalelių, nemetaninių lakiųjų organinių junginių (toliau – NMLOJ) kiekį pagrindžia ir 2023-01-26 EK inicijuota pažeidimo procedūra prieš Lietuvą dėl oro teršalų sumažinimo įsipareigojimų neįgyvendinimo³ – t. y., dėl 4 (iš 5) teršalų, įskaitant NO_x ir NMLOJ, sumažinimo įsipareigojimų 2020 m. neįgyvendinimo pagal Direktyvą 2016/2284. Šis pažeidimas pagrindžia ir tikslesnio oro taršos vertinimo nacionaliniu lygmeniu poreikį. Tai konstatuojama ir 2022-06-10 Valstybės kontrolės audito ataskaitoje. Iškastinio kietojo kuro naudojimas prisideda prie klimato kaitą skatinančių ŠESD nacionaliniu mastu išmetamo kiekio. Vadovaujantis 2021 m. nacionalinės oro teršalų apskaitos duomenimis (naujausi duomenys), NO_x išmetamas kiekis sumažintas **24 proc.**, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, kai Lietuva įsipareigojo iki 2020 m. sumažinti **48 proc.**; NMLOJ išmetas kiekis sumažintas **21 proc.**, kai iki 2020 m. Lietuva įsipareigojo sumažinti **32 proc.**, todėl siekiant šiuos įsipareigojimus įgyvendinti, tikslinga imtis neatidėliotinų ir reikšmingą poveikį taršos sumažinimui darančių

¹ „WHO global air quality guidelines: particulate matter (PM_{2.5} and PM₁₀), ozone, nitrogen dioxide, sulfur dioxide and carbon monoxide“. Pasaulio sveikatos organizacija (2021).

² 2022 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos pasiūlymas Nr. COM(2022) 542 final/2 dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (nauja redakcija).

³ 2023 m. sausio 26 d. gautą Europos Komisijos oficialus pranešimas dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. INFR(2022)/2074 dėl 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB, neįgyvendinimo Lietuvos nacionalinėje teisėje.

priemonių.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Priėmus įstatymų projektus būtų išplėstos savivaldybių galios nustatyti griežtesnius ir (ar) papildomus reikalavimus buitiniams taršos šaltiniams ir kuro rūšių naudojimo apribojimus, prižiūrėti nustatytų reikalavimų laikymąsi ir vykdyti kietojo iškastinio kuro naudojimo kontrolę, taip pat prisidės prie siekio sumažinti dėl kietojo kuro deginimo į aplinkos orą išmetamų teršalų ir ŠESD kiekį, gerinti oro kokybę gyvenamosiose vietovėse ar jų dalyse, įgyvendinti Lietuvos oro taršos ir klimato kaitos mažinimo tarptautinius įsipareigojimus.

Pažymėtina, kad AOAĮ projektu siūlomas įtvirtinti kietojo iškastinio kuro deginimo draudimas įgyvendina Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371 patvirtinto Nacionalinio oro taršos mažinimo plano priemonę „Kietojo kuro deginimo ribojimas“, kuria numatyta ne vėliau kaip nuo 2024 m. nustatyti teisinio ribojimo priemonės kietojo iškastinio kuro (akmens anglies, lignito, durpių) deginimui, ir atitinka Vyriausybės programos 155.1 p. numatytą siekį nuo 2024 m. visiškai atsisakyti akmens anglių vartojimo šilumos sektoriuje. Taip pat šiuo Projektu įgyvendinamos Direktyvų 2016/2284 ir Direktyvos 2008/50/EB⁴ nuostatos. Kietojo iškastinio kuro deginimo draudimas (išskyrus naudojimą pramoninėse krosnyse) padėtų ženkliai sumažinti išmetamą ŠESD, teršalų į aplinkos orą kiekį nacionaliniu mastu (pagrindžiama Aplinkos apsaugos agentūros (AAA) duomenimis).

Aplinkos ministerija darbo tvarka informavo, kad AOAĮ pakeitimai papildomų valstybės biudžeto lėšų nepareikalaus, o iš savivaldybių informacijos apie galimą finansinių, žmogiškųjų išteklių poreikį negauta.

AOAĮ projekto įgyvendinimas iš energetikos ūkio subjektų pareikalaus **12,570 mln. eurų** investicijų (atsižvelgiant į numatomas teikti finansines paskatas katilų modernizavimui) šilumos tiekimo sektoriuje dėl poreikio kietąjį iškastinį kurą deginančius įrenginius pakeisti naujais kietojo biokuro katilais iki draudimo įsigaliojimo – 2026-05-01. Vidutinės investicijos ūkio subjektui pakeisti kietąjį iškastinį kurą deginantį įrenginį kietąją biomasę deginančiu įrenginiu sudaro 412,8 tūkst. eurų (688 tūkst. eurų be planuojamų subsidijų). AAA duomenimis, Lietuvoje yra 29 kietąjį iškastinį kurą deginantys įrenginiai. Dėl naujų katilų didesnio energetinio efektyvumo numatomi kasmetiniai šilumos energijos sutaupymai, leidžiantys šilumos tiekėjams sutaupyti kasmet **155 tūkst. eurų** dėl sumažėjusių išlaidų kurui (įvertinus kietojo iškastinio kuro ir biokuro granulių rinkos kainų skirtumą). Siekiant palengvinti fiziniams asmenims atsisakyti kietojo iškastinio kuro, naudojantis ES struktūrinių fondų lėšomis ir Klimato kaitos programos lėšomis teikiamos finansinės paskatos katilų keitimui namų ūkiuose. Vadovaujantis Nacionalinio oro taršos mažinimo plano priemone P27, finansines paskatas kietojo kuro katilų modernizavimui ar keitimui atsinaujinančios energijos išteklius naudojančiomis šildymo sistemomis numatyta teikti iki 2030 m.

AAĮ projektu siūlomi pakeitimai:

- įvesti naują sąvoką „aplinkos apsaugos kontrolė“. Naujos sąvokos įvedimas aiškiau apibrėš, kad aplinkos apsaugos kontrolę Lietuvos Respublikos teritorijoje gali vykdyti ne tik aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, bet ir kiti viešojo administravimo subjektai, kuriems įstatymu įtvirtinta ši funkcija;
- sistemiškai tikslinti AAĮ nuostatas dėl savivaldybių institucijų ir įstaigų įvardinimo, jas derinant su nuo 2023-04-01 įsigaliojusiomis naujos redakcijos VSI nuostatomis, taip pat vėlesniais šio įstatymo pakeitimais;
- numatyti, kad savivaldybių institucijos ir įstaigos vykdydamos savo funkcijas, pagal kompetenciją saugo aplinką ir užtikrina vietos gyventojų teisę į švarią aplinką, gerina aplinkos kokybę savivaldybės teritorijoje ir organizuoja aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų įgyvendinimą. Šia nuostata kuriama sąsaja su VSI įtvirtintomis savarankiškosiomis savivaldybių funkcijomis;
- išplėsti galimybę savivaldybių institucijoms ir įstaigoms nustatyti griežtesnius už valstybinius ar papildomus, jeigu nenustatyta valstybės institucijų, aplinkos apsaugos normatyvus ar (ir) taisykles, taip pat atsisakyti pareigos derinti su normatyvus priėmusia institucija;
- nustatyti, kad savivaldybių institucijos ir įstaigos, vykdo jų nustatytų aplinkos apsaugos normatyvų ir taisyklių laikymąsi aplinkos apsaugos kontrolę, taip pat, vykdo aplinkos apsaugos kontrolę tose aplinkos apsaugos srityse, kuriose tokie įgaliojimai suteikti savivaldybėms kituose aplinkos apsaugą reglamentuojančiuose įstatymuose;
- įstatymo lygiu reglamentuoti savivaldybės administracijos tarnautojų ir darbuotojų teisę vykdam aplinkos apsaugos kontrolę pateikti (jeiti, įvažiuoti) į privačias teritorijas ir jose esančius objektus;
- tikslinti nukreipiančiąją nuorodą į 2023-01-01 įsigaliojusį į Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymą;
- nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo kontrolę atlieka: aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdanči institucija ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, savivaldybių institucijos ir įstaigos, kiti aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančiais įstatymais įgalioti viešojo administravimo subjektai;

⁴ 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOŠ FORMA

- įtvirtinti teisę merui arba jo įgaliotiems asmenims pagal kompetenciją pareikšti ieškinius dėl žalos aplinkai bei kitų nuostolių atlyginimo ūkio subjektui arba kitam asmeniui, padariusiam aplinkai žalos arba sukėlusiam neišvengiamą (realią) žalą aplinkai grėsmę per AAĮ nustatytą laikotarpį.

AOAI projektu siūlomi pakeitimai:

- suteikti teisę savivaldybėms priimti sprendimą apriboti arba uždrausti naudoti vieną ar daugiau kuro rūši savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje, kurioje oro kokybė neatitinka sveikatai aktualiams teršalams – azoto dioksidui (toliau – NO₂) ir (ar) kietosioms dalelėms KD_{2,5} PSO rekomenduojamo vidutinio vienu metų oro užterštumo lygio;

- suteikti teisę savivaldybėms nustatyti buitinių taršos šaltinių keliamos aplinkos oro taršos ribojimo taisykles ir kontroliuoti jų laikymąsi; vykdyti AOAĮ 20 straipsnio 2 dalyje nustatyto draudimo deginti atliekas buitiniuose taršos šaltiniuose laikymosi kontrolę;

- nuo 2026-05-01 drausti naudoti kietąjį iškastinį kurą buitiniuose taršos šaltiniuose, išskyrus atvejus, kai jis naudojamas kaip technologinis kuras pramoninėse krosnyse;

- reglamentuoti aplinkos oro taršos vertinimą valstybės lygmeniu – nacionalinės oro teršalų apskaitos vykdymą ir aplinkos oro kokybės vertinimą valstybės lygmeniu;

- atskirai reglamentuoti aplinkos oro kokybės vertinimą savivaldybių lygmeniu ir vertinimo duomenų naudojimą;

- įstatymu įtvirtinti, kad aplinkos ministro įgaliota institucija savivaldybėms rengia rekomendacijas dėl savivaldybių aplinkos oro monitoringo plėtros, siekiant aplinkos oro kokybės vertinimo savivaldybių lygmeniu duomenis naudoti ir aplinkos oro kokybės vertinimo valstybės lygmeniu tikslams, t. y. kad ir savivaldybių duomenys būtų tinkami integruoti į tarptautinę aplinkos monitoringo sistemą;

- įtvirtinti, kad NPP 10 metų atskiriems ūkio sektoriams (energetikos, pramonės, transporto, žemės ūkio) aplinkos oro apsaugos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai nustatomi Vyriausybės nustatyta tvarka;

- įtvirtinti, kad įstatyme apibrėžto pavojaus slenkščio viršijimo atveju veiksmų valdant situaciją dėl pavojaus slenkstį pasiekusios ar viršijusios teršalo koncentracijos bei šalinant jos padarinius imamasi Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme nustatyta tvarka.

ANK projektu siūlomi pakeitimai:

- papildyti 242 str. ir nustatyti administracinę atsakomybę už savivaldybės tarybos priimtų aplinkos apsaugos normatyvų ir (ar) taisyklių pažeidimus, ir (ar) buitinių taršos šaltinių keliamos aplinkos oro taršos ribojimo taisyklių pažeidimus, ir (ar) draudimo deginti atliekas ir (ar) draudimo deginti kietąjį iškastinį kurą buitiniuose taršos šaltiniuose pažeidimus. Numatoma, kad toks pažeidimas užtraukia baudą asmenims nuo 60 iki 300 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 170 iki 1170 eurų;

- papildyti 268 str. ir nustatyti administracinę atsakomybę dėl individualaus nuotekų tvarkymo už 2022-11-16 įsigaliojusiam naujos redakcijos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimus. Numatoma, kad apmokėjimo dokumentų už sukauptų nuotekų transportavimą neturėjimas, arba viešosios sutarties su geriamojo vandens tiekėju ar garantiniu vandens tiekėju, ar sutarties su nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiu asmeniu, arba individualiųjų nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių priežiūrą vykdančiu asmeniu neturėjimas, ir (ar) individualiųjų nuotekų valymo įrenginių priežiūros (eksploatacijos) vykdymas pažeidžiant aplinkos ministro tvirtinamų nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašą ir nuotekų valymo įrenginių taikymo reglamentą užtraukia baudą asmenims nuo 90 iki 170 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 600 iki 900 eurų. Pakartotinai padaryti šie nusižengimai užtraukia baudą asmenims nuo 180 iki 400 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 1500 iki 2250 eurų;

- pakeisti 286 str. suderinant šio straipsnio nuostatas su galiojančio Aplinkos oro apsaugos įstatymo 20 straipsnio nuostatomis (dėl augalų ir jų dalių deginimo), tačiau įtvirtintos sankcijos nekeičiamos;

- sistemiškai keisti 589 str. 82 punktą, kuriame įtvirtinama teisė savivaldybių administracijų pareigūnams vykdyti administracinę teisena, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus atsižvelgiant į aukščiau minėtus 242, 268 ir 286 str. pakeitimus.

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymų projektuose numatoma, kad savivaldybių institucijos ir įstaigos bus tiesiogiai atsakingos namų ūkių veiklos, darančios poveikį gyvenamosios teritorijos aplinkai, aplinkos apsaugos kontrolės funkcijų vykdymą. Nors specialiuosiuose teisės aktuose (pvz., Atliekų tvarkymo įstatyme, Želdynų įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme) yra sistemiškai įtvirtintos aplinkos apsaugos funkcijos vietos savivaldos institucijoms ir įstaigoms, ir teikiamais įstatymų projektais nesukuriamos naujos pareigos savivaldybėms, tikėtina, kad jos (ypač mažosios) galėtų susidurti su tam tikrais sunkumais (dėl techninių ir finansinių išteklių, kontrolės specialistų poreikio) įgyvendinant siūlomus pokyčius, ypač dėl administracinės teisenos vykdymo.

Projektams įtraukti į teisės sistemą Vyriausybė iki 2025-01-31 turės patvirtinti aplinkos oro apsaugos strateginių

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

tikslų ir (arba) pažangos uždavinių nustatymo atskiriems ūkio sektoriams (energetikos, pramonės, transporto, žemės ūkio) tvarką. Aplinkos ministras iki 2024-04-30 turės priimti ir (ar) pakeisti teisės aktus, nustatančius aplinkos oro kokybės vertinimo tvarką; savivaldybės galės nusistatyti savivaldybės teritorijoje ar jos dalyje taikomas buitinių taršos šaltinių keliamos aplinkos oro taršos ribojimo taisykles.

STEBĖSENA

AOAI numatoma, kad siūlomų reglamentuoti priemonių veiksmingumas būtų stebimas vertinant aplinkos oro kokybės pokyčius tiek valstybės lygmeniu (nacionalinės oro teršalų apskaitos vykdymą ir aplinkos oro kokybės vertinimą pagal Vyriausybės tvirtinamą Valstybinę aplinkos monitoringo programą – vykdydys Aplinkos apsaugos agentūra), tiek savivaldybių lygmeniu (pagal savivaldybių aplinkos monitoringo programas, parengtas ir patvirtintas vadovaujantis aplinkos ministro patvirtintais Savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatais).

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Įstatymų projektai 10 darbo dienų buvo skelbiami derinti su tikslinėmis grupėmis (vietos savivaldos, energetikos, verslo asocijuotomis struktūromis), suinteresuotomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis. Lietuvos savivaldybių asociacija (toliau – LSA) pritarė siūlymui dėl teisės savivaldybėms nustatyti savivaldybėse papildomus ar griežtesnius aplinkos apsaugos normatyvus ar taisykles, tačiau nesutiko su siūlymu dėl teisės vykdyti administracinę teisną už draudimo deginti iškastinį kietąjį kurą pažeidimą. Motyvavo tuo, kad savivaldybės neturi pajėgumų ir įrangos efektyviai vykdyti kontrolę šioje srityje, neturi pareigybės „administracijos pareigūnas“. 2023-09-06 Aplinkos ministerija organizavo pasitarimą su LSA ir savivaldybių atstovais, tačiau susitarti nepavyko. 2023-09-21 LSA raštu informavo rengėjus, kad, išnagrinėjusi įstatymų projektų korekcijas, lieka prie ankstesnės pozicijos, t. y., kategoriškai nesutinka su šių įstatymų projektuose siūlomais pakeitimais.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Įstatymų projektai suderinti su Energetikos ministerija, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija, Lietuvos nepriklausomų šilumos gamintojų asociacija, Lietuvos verslo konfederacija, Aplinkos apsaugos departamentu. Dėl Vidaus reikalų, Teisingumo, Žemės ūkio, Sveikatos apsaugos ministerijų pateiktų pastabų suderinta darbo tvarka.
- Specialiųjų tyrimų tarnyba informavo, kad spęs dėl įstatymų projektų įvertinimo antikorupciniu požiūriu, kai jie bus pateikti Seimui ir (ar) suderinti su suinteresuotomis institucijomis.
- Lieka neatsižvelgta (ar atsižvelgta iš dalies) į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Vilniaus miesto savivaldybės pateiktas pastabas (argumentai derinimo pažymoje).

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Gavus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadą, siūlytina įstatymų projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (I dalyje) su platesniu aptarimu. Siūlome rengėjams papildyti įstatymų projektų lydimuosius dokumentus informacija apie galimą lėšų iš valstybės ir, jei yra žinoma, savivaldybių biudžetų poreikį siūlomoms nuostatomis įgyvendinti, taip pat įvertinti tikslingumą gauti Finansų ministerijos išvadą dėl įstatymų projektų. Atsižvelgiant į įstatymų projektais siūlomų pokyčių apimtį ir svarbą, siūlytume įvertinti tikslingumą į juos įtraukti nuostatas dėl teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo pagal Vyriausybės 2021 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 308 nustatytą metodiką, siekiant įvertinti, ar (ir kokia apimtimi) siūlomomis priemonėmis pavyko pasiekti numatytus tikslus (pažangą). Kiti redakcinio pobūdžio pastebėjimai rengėjams perduoti darbo tvarka.

LRVK Strateginio valdymo grupės pastabos ir pasiūlymai:

- Siūlytina aptarti, ar tikslinga įstatymu įtvirtinti, kad NPP atskiriems ūkio sektoriams (energetikos, pramonės, transporto, žemės ūkio) aplinkos oro apsaugos strateginiai tikslai ir (arba) pažangos uždaviniai būtų nustatomi Vyriausybės nustatyta tvarka ir pavesti Vyriausybei tokią tvarką patvirtinti. Pažymėtina, kad strateginiai tikslai ir pažangos uždaviniai nustatomi NPP, vadovaujantis Strateginio valdymo įstatymu ir Vyriausybės patvirtinta Strateginio valdymo metodika. NPP tvirtina Vyriausybė (prieš tai gavusi Seimo pritarimą strateginiams tikslams ir jų poveikio rodikliams). Manome, kad dar viena Vyriausybės patvirtinta tvarka būtų perteklinė.
- Siūlytina patikslinti AOAI 10 straipsnio nuostatas dėl oro apsaugos vystymo kryptų, strateginių tikslų ir pažangos uždavinių nustatymo planavimo dokumentuose, nes tiek dabartinės, tiek siūlomos papildomos nuostatos neatitinka šiuo metu galiojančios planavimo dokumentų logikos. Pažymėtina, kad pagal Strateginio valdymo įstatymą valstybės pažangos strategijoje nustatomos valstybės vystymosi, o ne atskirų jos sektorių, vystymosi kryptys. NPP strateginiai tikslai taip pat nustatyti šalies mastu, o ne atskiriems ūkio sektoriams.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymų projektai yra įtraukti į Seimo VII (rudens) sesijos darbų programą (numatytas svarstymo mėnuo – spalio).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas